

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput II. Innocent. III. Episc. (a) Cremonensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

TITVLVS XLIII.

De Presbytero nondum baptizato.

CAPUT I.

Ex Concilio apud (a) Compendium.

SI quis presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur.

NOTÆ.

1. (a) **C**ompendium.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. & apud Burchardum lib. 4. Decreti, cap. 74. Ivonem Carnot. part. 1. Decreti, cap. 268. Gratianum in cap. si quis 60. 1. quest. 1. & meminit Innocent. III. infra, in cap. veniens: idest in Synodo habita in palatio Regis Caroli apud Compendium. Unde textus hic reperitur inter Capitularia Caroli lib. 6. capit. 93. in hæc verba: *Si quis presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, & ordinetur iterum. & omnes, quos prius baptizavit.* Illa autem verba: *Et omnes, quos prius baptizavit*, iuste omittuntur in præsentia Raymundo, licet à Decretistis referantur; quia baptizatus non accipit gratiam à ministro, sed ab ipso sacramento; ideo à quocunque, etiam Judæo, vel Pagano administratus, dum sub debita, & legitima forma, & cum intentione faciendi quod Ecclesia facit, iterari non debet: quod & cau-

tum video in ipsis Capitularibus lib. 5. capitul. 4. ibi: *Si quis baptizatus est à presbytero non baptizato, & sancta Trinitas in ipso baptismo invocata fuit, baptizatus est, sicut Sergius Papa dicitur impositione vero manus indiget.* Gregorius Episcopus Roman. & Joannes Sacellarius sic referunt. Ubi pro Gregorio legendum est, *Gregorius*, ut in ipso Concilio Compendiensi habetur. Gregorius hic, & Joannes Sacellarius fuerunt Legati Stephani Papæ ad Pipinum, quorum ipse Stephanus meminit in epistol. 2. Codicis Carolini, quem edidit Grethicus. Unde rectè Raymundus omisit in præsentia ea verba: *Et omnes, quos ipse baptizavit.* Quia illi nullo modo sunt rebaptizandi, ex proximè dictis; imò omnia gesta ab ipso Presbytero non baptizato, ob publicam utilitatem sustinentur, argumento textus in l. Barbarius, de offic. Prætor.

Commentarium hujus textus dabimus infra, cap. 3.

CAPUT II.

Innocent. III. Episc. (a) Cremonens.

Apostolicam Sedem consulere decrevisti. Et infra: Inquisitioni tuæ taliter respondemus: Presbyterum, quem sine unda baptismatis extremum diem clausisse significasti, quia in sanctæ matris Ecclesiæ fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solum, & cælestis patriæ gaudium esse (b) adeptum asserimus incunctanter. Lege super octav. lib. August. de (c) civit. Dei, ubi inter cætera legitur: *Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit.* Librum etiam (d) D. Ambrosii de obitu Valentini, idem asserentis revolve. Sopitis igitur quæstionibus Doctorum, Patrum sententias teneas, & in Ecclesia tua juges preces, (e) hostiasque Deo offerri jubeas pro presbytero memorato.

NOTÆ.

1. (a) **C**remon.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. 2. sed ut notavit Ant. Augustin. in notis ad hunc textum, legendum est, *Innocent. II.* nam Decretales epistolæ Innocentii III. tantum reperuntur in tertia aut quarta collectione, juxta ea, quæ adduxi in appa-

ratu ad hæc commentaria. Innocentius II. antea Gregorius dictus, monachus Benedictus, electus fuit in summum Pontificem die xiv. Februarii anno 1130. ut referunt Baronius, & Corjo-lanus in eodem anno. Ludovic. à S. Carolo in Biblioth. Pontif. lit. I. Cremona est in plaga occidentali, climate septimo, ac regione salubri gaudet; sed protendens obliquè in longitudinem à Me-

à Meridie ad Septentrionem, & in latitudine ab ortu ad occalum, spatio passuum circiter bis mille quingentorum: de cuius situ, & origine, & amplitudine plura tradit Andreas Scotus in *itinerario Italiae*, lib. 1. fol. 216. jam olim Ecclesia Cathedrali decorata erat, siquidem Eustachius ejus Præsul. subscripsit Synodis Romanis 3. & 6. sub Symmacho, ut refert Carolus à S. Paulo in *Geograph. sacr.* fol. 62.

2. (b) *Esse adeptum.*] Unde cognoscitur, falsam esse sententiam existimantium, non dari beatitudinem ullam usque ad finem mundi, & per consequens nec judicium particulare cujuslibet decedentis; quam expressius damnavit Benedictus XI. in extravaganti relata à Castro *adversus hæreses, verbo Beatitudo.* Eugenio Papa in Concilio Florent. *sess. ult.* Eam refellunt latè Bellarminus de *Beatitudine* lib. 1. Serarius lib. 1. contra *Pavium*, cap. 1. & 2. Theoph. Raynaud, tom. 2. in *tract. Christus Judex*, cap. 6.

3. (c) *De civitate Dei.*] Sententia, quam in præfenti Innocentius Augustino tribuit, non reperitur in ullo ex libris 22. quos S. Doctor scripsit de civitate Dei; extat tamen in lib. 4. de *baptismo contra Donatistas*, c. 22. & refertur in *cap. baptismi vicem*, cap. non dubio de *consecr. dist. 4.* & citatur à D. Bernard. *epist. 77.* & etiam lib. 1. de *anima & ejus orig.* cap. 11.

(d) *B. Ambrosii.*] In *monodia Valentini*, ferè in fine, cujus verba statim dabimus.

4. (e) *Hæstus Deo.*] Non levis controversia est apud Interpretes, immò & apud Ecclesiam PP. utrum Missæ sacrificium pro catechumenis offerri possit? ac eorum animæ in eorum hoc sacrificio juvari valeant? Negant ulla ratione prodesse hoc sacrificium catechumenis S. Chrysostomus *homil. 3. ad Philipp.* ferè in fine, verbis illis, post præmissam summam hujus sacrificii utilitatem erga defunctos, quam ab Apostolis edocta est Ecclesia. *Noverant (Apostoli) hinc multum ad vitam sanctos lucrari accedere, multum utilitatis. Eo enim tempore, quo universus populus suis manibus passus ac cætu sacerdotalis, & illud horrorem venerationis plenum incutiens sacrificium, quomodo Deum non placabimus pro istis orantes? Atque id quidem de eis, qui in fide discesserunt. Catechumeni vero neque hac dignantur consolatione, sed omni auxilio sunt destituti, uno quodam excepto. Quare verò hoc licet pauperibus pro sps dare, atque hinc aliquid recipiunt refrigerationis. Pult enim Deus nos nobis mutuum auxilium offeramus. Ecquid enim aliud causa sit, quam obrem pro pace, & bono mundi statu precari iusserit? quam obrem pro omnibus? Nam sic quidem inter omnes sunt etiam latrones sacrilegi, fures, atque alii sexcentis sceleribus malis: & tamen pro omnibus precamur: erit enim fortasse quadam*

ipforum conversio. Quemadmodum igitur pro viventibus istis precamur qui nihil à cadaveribus differunt, ita pro illis etiam precari licet. Eiusdem sententia videtur esse S. August. *lib. 1. de anima & ejus orig. cap. 11.* Nam profiteretur, sacrificium christianum pro nullis offerri, nisi baptizatis; nec agit dumtaxat de parvulis morte præventis prius quam lustrarentur fonte sacro. Nam quamvis is sit primarius eo loco D. Augustini scopus, contra fatuitatem contrariam hæretici, quem eo loco refellit; tamen initio capituli universalem doctrinam tradit in hunc modum: *Salva fide Catholica, & Ecclesiastica regulâ, nullâ ratione conceditur, ut pro non baptizatis cujuslibet ætatis hominibus offeratur sacrificium corporis, & sanguinis Christi, tanquam per huiusmodi pietatem suorum ad regnum celorum, quò perveniant, adjuvantur.* Contrarium tamen docuerunt D. Ambrosius in præfenti citatus, ubi agens de duobus germanis Imperatoribus, Gratiano, & Valentino, quos habebat charissimos, & ambo excesserant Catechumeni, sic ait: *Beati ambo, si quid mea orationes valebunt. Nulla dies vos silentio præteribit. Nulla inhonoratos vos mea transibit oratio. Nulla nox non donatos aliqua precum mearum contextione transcurret. Omnibus vos oblationibus frequentabo. Quis prohibebit innocuos nominare? Quis veritatis commendationis prosecutione complecti? Si oblitus fuero te, sancta Hierusalem, hoc est sancta anima, & pacifica germanitas, oblitus cur me dextera mea.* Hanc sententiam D. Ambrosii amplectitur Innocentius in *presente*, & in *cap. debitum de baptismo*, perperam repugnante Gennadio *lib. de Ecclesia dogm. cap. 73.* & defendit Theoph. tom. 15. in *Heterocl. punct. 3. quæst. 2.* Omnia distinctione inter catechumenos audientes, & competentes, quam agnoverunt Bellarm. *lib. 2. de missa, cap. 6.* Henriquez, *lib. 9. summa cap. 15. num. 5.* Scotus *lib. 2. de Missa, cap. 2. num. 5.* Et licet negari non possit SS. Chryost. & August. negasse offerri posse fructuosè hoc sacrificium pro catechumenis; tamen cum habeamus pro contraria sententia declarationem Innocentii III. profitentis, id esse conforme SS. PP. non est cur negetur hodie catechumenis hoc præsidium.

COMMENTARIUM.

5. Virtute baptismi flaminis eodem modo, ac ratione fluminis hominem justificari, ac per consequens salvari posse docetur in *cap. 3. hoc tit.* & ita catechumenum in catechesi decedentem salvari, latè probavi *lib. 3. Concil. Illib. cap. 60.* ubi exponit Mendoza caput *catechumenum, de consecr. dist. 4.* Exhibi aducltis præfens commentarium petendum est.

CAPUT III.

Innocent. III. Ferrariensi (a) Episcopo.

Veniens ad Ap. Sed. dil. filius later præsentium, lachrymabili nobis insinuatione monstravit, quod cum per singulos ordines usque ad gradum sacerdotii ascendisset, comperit tandem pro certo, quod non fuerit secundum formam Evangelii baptizatus. Unde nos cum per ven. f. n. (b) Tusc. Episcopum ritè fecimus baptizar; & cum super ordinibus coram nobis fuisset diutius disputatum, quidam in eam declinaverunt